

Мониторинг на ефекта от изпълнението на мерки за поддържане/подобряване на състоянието на видове и природни местообитания

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Форумът се организира в рамките на проект BG16M1OP002-3.006-0001-C04 „Знания за Натура 2000“, финансиран по процедура BG16M1OP002-3.006 за директно предоставяне на БФП по ОПОС 2014-2020 г., Дирекция „Национална служба за защита на природата“ (НСЗП), в администрацията на МОСВ.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Мониторинг на ефекта от изпълнението на мерки за поддържане/подобряване на състоянието на видове и природни местообитания, финансирани по програма LIFE в България

Стоян Йотов

LIFE-монитор за България в независим външен мониторингов екип на консорциум ELMEN EEIG по договор с Изпълнителна Агенция CINEA на Европейската Комисия

EUROPEAN CLIMATE, INFRASTRUCTURE AND ENVIRONMENT EXECUTIVE AGENCY (CINEA)
CINEA.D - Natural resources, climate, sustainable blue economy and clean energy
D.2 - LIFE Environment (Nature & Circular Economy)

Най-важните две условия за положителна оценка на проекта както при кандидатстване, така и при последващото му изпълнение, са следните:

1. Съответствие с политиките на ЕС и националното законодателство в сферата на биологичното разнообразие, например:

- Директива за птиците, Директива за хабитатите, регламенти, резолюции на ЕП.
- Закон за биологичното разнообразие, подзаконови актове, планове за действие.

2. Пряк, практически насочен, полезен за биологичното разнообразие, и количествено и качествено измерим принос на заложените в проекта дейности към подобряване на консервационния статус на целевите за проекта видове и местообитания:

- Deliverables and Milestones: те са задължителни, но и помагат на бенефициента в процеса на изпълнение на проекта.
- Означават ли непостигането на целите и индикаторите, че проектът е неуспешен? Това зависи изцяло от **степената** на непостигане!

ОБАЧЕ:

- LIFE позволява и известна **гъвкавост** в хода на проекта! При незначителни промени това става много лесно и бързо.
- Допускат се и по-значителни изменения и допълнения към грантовото споразумение (**amendments**), но само при спазване на **строги условия!**

Мониторинг на LIFE: параметри за проследяване

Техническите монитори на Програма LIFE следим постоянно изпълнението на проектите. Това става чрез оценка на **редовните доклади**, подавани от всеки проект, а също и чрез **мониторинговите ни визити** (до април 2023 те бяха ежегодни, вече са по-редки, но остават 3 до 4 в живота на проекта, като последната обикновено е заедно с представител на CINEA).

Наблюдават се:

- съответствие с грантовото споразумение и евентуалните му изменения;
- технически прогрес по работните пакети и дейностите, съпоставен със сроковете;
- спазване на териториалния обхват на проекта в целевите НАТУРА 2000 зони;
- финансова дисциплина (съвместно с финансовите монитори);
- качествено и навременно създаване на deliverables (от тази година става още по-важно и се превръща в ключов параметър за изпълнение на проекта);
- спазване на сроковете за milestones;
- необходимост от незначителни или значителни изменения в проекта (но не са допустими такива, които са били отхвърлени от CINEA на етап кандидатстване).

От юни 2023 г. проектите могат вече да се възползват и от новосъздадения LIFE Helpdesk, през който да задават всякакви въпроси, възникнали в хода на изпълнението. Засега той поема ролята на основен канал за въпроси и отговори, но тепърва ще се преценява до каква степен това е удачно и целесъобразно (необходимо е да работи не по-малко от 6 месеца за първоначална оценка на целесъобразността му).

Примери за подходящи мерки: параметри за проследяване

Основният инструмент за статистическа обработка на резултатите и постиженията на LIFE-проектите спрямо заложените цели в грантовите споразумения и Многогодишната Работна Програма на LIFE е онлайн платформа, наречена **KPI (Key Project Indicators – Ключови Проектни Индикатори):**

<https://webgate.ec.europa.eu/eproposalWeb/kpi>

The screenshot shows the web application interface for LIFE KPI 2.0. The browser address bar displays the URL: <https://webgate.ec.europa.eu/life/kpi/module:jsessionid=SMXInj5iZ0v-V8rkR-Y40S9yB7CwD8wl-htsln3qKXH2XmAWdybl!-6...>. The page header includes the European Commission logo and the text "EUROPEAN COMMISSION KPI (Key Project Indicators of LIFE Projects)". A navigation breadcrumb shows "European Commission > EASME > LIFE Programme > KPI". The main content area features the title "LIFE KPI 2.0 LIFE PROGRAMME IT SYSTEMS" and a large green leaf graphic. Below the title, there are two numbered steps: "1. Select your user profile" with a dropdown menu set to "MONITOR", and "2. Navigate to a KPI section" with two icons: "PROJECTS" (a document icon) and "ALL DATA COMPARISON" (a bar chart icon).

Примери за подходящи мерки:

параметри за проследяване

LIFE KPI (Key Project Indicators – Ключови Проектни Индикатори):

Project: LIFE17 NAT/BG/000602

Snapshot ENV–Nature and Biodiversity – Final ... ▼

Project Information ▼

Indicator Context ▲

C.1. Overarching Context ▲

C.1.1. Biogeographical regions

C.1.2. Territorial extents

C.1.3. Water bodies

C.1.4. Ecosystems and their services

C.1.5. Natura 2000 sites

C.1.6. Project Fundings

C.2. Specific Context

Project Specific Settings and Indicator Selection ▼

Indicator Values ▼

Project: LIFE17 NAT/BG/000602

Snapshot ENV–Nature and Biodiversity – Final ... ▼

Project Information ▼

Indicator Context ▼

Project Specific Settings and Indicator Selection ▲

Selection

D. Project setting, area/length and population

E. Environmental and Climate action outputs and outcomes

F. Societal outputs and outcomes

G. Economic outputs and outcomes

Indicator Values ▼

Project: LIFE17 NAT/BG/000602

Snapshot ENV–Nature and Biodiversity – Final ... ▼

Project Information ▼

Indicator Context ▼

Project Specific Settings and Indicator Selection ▼

Indicator Values ▲

1.5. Project area/length

1.6. Humans (to be) influenced by the project

2. Water (including the marine environment) ▼

7. Nature and Biodiversity ▼

10. Governance ▼

11. Information and awareness raising to the general public ▼

12. Capacity building ▼

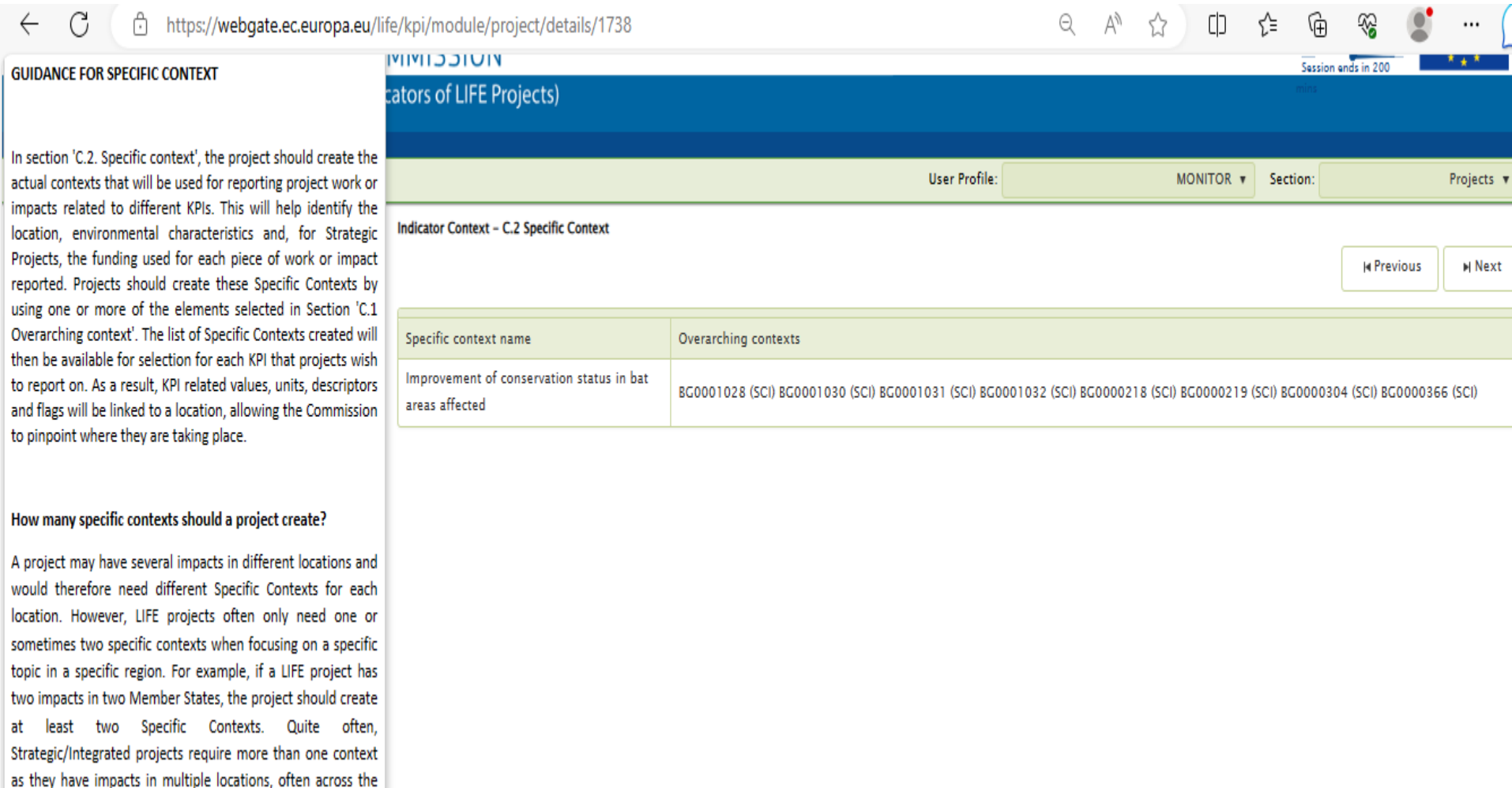
13. Jobs ▼

14. Contribution to Economic growth ▼

Примери за подходящи мерки: параметри за проследяване

LIFE KPI (Key Project Indicators – Ключови Проектни Индикатори)

В платформата има указания за попълване към всеки контекст и всеки индикатор:

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://webgate.ec.europa.eu/life/kpi/module/project/details/1738>. The page title is "Guidance for Specific Context" and the main heading is "Indicators of LIFE Projects". The user profile is "MONITOR" and the section is "Projects". The main content area is titled "Indicator Context – C.2 Specific Context" and contains a table with the following data:

Specific context name	Overarching contexts
Improvement of conservation status in bat areas affected	BG0001028 (SCI) BG0001030 (SCI) BG0001031 (SCI) BG0001032 (SCI) BG0000218 (SCI) BG0000219 (SCI) BG0000304 (SCI) BG0000366 (SCI)

Below the table, there is a section titled "How many specific contexts should a project create?" with the following text:

A project may have several impacts in different locations and would therefore need different Specific Contexts for each location. However, LIFE projects often only need one or sometimes two specific contexts when focusing on a specific topic in a specific region. For example, if a LIFE project has two impacts in two Member States, the project should create at least two Specific Contexts. Quite often, Strategic/Integrated projects require more than one context as they have impacts in multiple locations, often across the

LIFE KPI (Key Project Indicators – Ключови Проектни Индикатори):

Пример 1: Видове от дивата природа (Wildlife species)

Browser tabs: Mission - Mission 1 on 21.07.2023, SEE Regional Team - Mission, Shop | Ballograf AB, Program_Third_Forum.pdf, KPI 2.0 - Project Details

URL: <https://webgate.ec.europa.eu/life/kpi/module/project/details/1738>

Project Specific Settings and Indicator Selection

- Indicator Values
 - 1.5. Project area/length
 - 1.6. Humans (to be) influenced by the project
 - 2. Water (including the marine environment)
 - 7. Nature and Biodiversity
 - 7.2. Ecosystem services assessment
 - 7.4. Wildlife species**
 - 10. Governance
 - 11. Information and awareness raising to the general public
 - 12. Capacity building
 - 13. Jobs
 - 14. Contribution to Economic growth

Specific Context	Selected Overarching Context Items	First Level Descriptor	80%	End Value	Beyond 5 Years Value	Unit
Compound Value ID: 32318 View						
Improvement of conservation status in bat areas affected	[BG0001028 (SCI) , BG0001030 (SCI) , BG0001031 (SCI) , BG0001032 (SCI) , BG0000218 (SCI) , BG0000219 (SCI) , BG0000304 (SCI) , BG0000366 (SCI)]	Annex IV Habitats Directive species	Barbastella barbastellus/Mammals	4303	4733	5378 number of individuals
Improvement of conservation status in bat areas affected	[BG0001028 (SCI) , BG0001030 (SCI) , BG0001031 (SCI) , BG0001032 (SCI) , BG0000218 (SCI) , BG0000219 (SCI) , BG0000304 (SCI) , BG0000366 (SCI)]	Annex IV Habitats Directive species	Barbastella barbastellus/Mammals	1846.75	1846.75	1846.75 km2
Improvement of conservation status in bat areas affected	[BG0001028 (SCI) , BG0001030 (SCI) , BG0001031 (SCI) , BG0001032 (SCI) , BG0000218 (SCI) , BG0000219 (SCI) , BG0000304 (SCI) , BG0000366 (SCI)]	Species Trend		0 stable	0 stable	0 stable
Improvement of conservation status in bat areas affected	[BG0001028 (SCI) , BG0001030 (SCI) , BG0001031 (SCI) , BG0001032 (SCI) , BG0000218 (SCI) , BG0000219 (SCI) , BG0000304 (SCI) , BG0000366 (SCI)]	Species Status		unfavourable - inadequate (U1)	unfavourable - inadequate (U1)	unfavourable - inadequate (U1)
Compound Value ID: 32319 View						
Improvement of conservation status in bat areas affected	[BG0001028 (SCI) , BG0001030 (SCI) , BG0001031 (SCI) , BG0001032 (SCI) , BG0000218 (SCI) , BG0000219 (SCI) , BG0000304 (SCI) , BG0000366 (SCI)]	Annex IV Habitats Directive species	Miniopterus schreibersii/Mammals	13500	14850	16875 number of individuals

LIFE KPI (Key Project Indicators – Ключови Проектни Индикатори):

Пример 2: Работни места (Jobs)

European Commission

KPI (Key Project Indicators of LIFE Projects)

European Commission > EASME > LIFE Programme > KPI

User Profile: MONITOR Section: Projects

Project: LIFE17 NAT/BG/000602

Snapshot ENV-Nature and Biodiversity – Final Report – 2018

Indicator Values – 13. Jobs

Open Guide

Export to Excel

Previous Next

Specific Context	Selected Overarching Context Items	Descriptor	Begin Value	End Value	Beyond 5 Years Value	Unit	
Improvement of conservation status in bat areas affected	[BG0001028 (SCI) , BG0001030 (SCI) , BG0001031 (SCI) , BG0001032 (SCI) , BG0000218 (SCI) , BG0000219 (SCI) , BG0000304 (SCI) , BG0000366 (SCI)]	Jobs	0	6	4	No. of FTE	View

Your current user profile does not allow you to see this project data snapshot in edit mode!

Project Information

Indicator Context

Project Specific Settings and Indicator Selection

Indicator Values

- 1.5. Project area/length
- 1.6. Humans (to be) influenced by the project
- 2. Water (including the marine environment)
- 7. Nature and Biodiversity
- 10. Governance
 - 10.2. Involvement of non-governmental organisations (NGOs) and other stakeholders in project activities
- 11. Information and awareness raising to the general public
- 12. Capacity building
- 13. Jobs**
- 14. Contribution to Economic growth

Някои предизвикателства и препоръки

След прескачането на трапа при кандидатстване с проекта, проблемите тепърва започват!

- Агресивната война, която Русия едностранно започна и продължава да води в Украйна, има много сериозно негативно отражение върху вече планираните разходи на проектите, т.е. бюджетирани преди февруари 2022, но одобрени и намиращи се в изпълнение понастоящем, заради глобалните и националните икономически щети, причинени пряко или непряко от войната! Имаме много такива случаи в LIFE. Затова при новите проекти анализирайте много внимателно цените и тенденциите, бюджетирайте отговорно, предвиждайте резерви.
- Следете непрекъснато промените в природозащитното законодателство, включително и след одобряването и стартирането на проекта. Необходимо е да се съобразявате с тях.
- Нерядко има случаи на увреждане на видове и/или местообитания, с които работи проектът, от трети страни (физически или юридически лица). Не се колебайте да документирате и сигнализирайте до CINEA при установени такива вреди. За тази цел има предвиден специален член в Общите условия на грантовото споразумение.

Още препоръки

(само някои най-важни):

- Поставяйте си **разумни и постижими цели** при разработката на проектите! Но от друга страна, **недостатъчно амбициозните проекти** не биват положително оценявани. Оценителите в преобладаващата си част са опитни експерти и различават границата между едното и другото.
- **Не поемайте излишни рискове**, но и опишете честно и обективно **неизбежните рискове**, които проектът най-вероятно ще посрещне!
- Трябва да покажете ясно и недвусмислено, че по отношение на всичко важно (т.е. целевите видове и/или местообитания, целите на самия проект, очакваните резултати, потенциалните рискове и предизвикателства) “плувате в свои води”, т.е. **намирайте се в своята експертна сфера и знаете за какво става въпрос!**
- **Винаги предвиждайте времеви буфери** в планирането на сроковете на работните пакети, дейностите и резултатите! **Ако някой deliverable зависи от друга институция или организация**, например МОСВ, ИАОС, РИОСВ, МРРБ и др., вземете предвид бюрократичните забавяния, и по възможност се консултирайте с тях предварително за официалните и реалните срокове – едното може силно да се различава от другото! **Ако има съществен риск от закъснение, не залагайте големи бюджети в свързаните с тези срокове дейности!**

Благодаря за вниманието!

Стоян Йотов

stoyan.yotov@elmen-eeig.eu

тел. 0886-365-999

EUROPEAN CLIMATE, INFRASTRUCTURE AND
ENVIRONMENT EXECUTIVE AGENCY (CINEA)
CINEA.D - Natural resources, climate, sustainable blue economy and clean energy
D.2 - LIFE Environment (Nature & Circular Economy)